

JUBILEUSZOWA MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

FRANCISZEK SKARYNA ŻYCIE, TWÓRCZOŚĆ, RECEPCJA. W 500. ROCZNICĘ EDYCJI BIAŁORUSKIEJ „BIBLIJ”: 1517–2017

 Wydział
Filologiczny
UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU

 KSIĄŻNICA
PODLASKA
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Uniwersytet w Białymstoku Wydział Filologiczny
Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”

Grodzieński Państwowy Uniwersytet imienia Janki Kupały
Wydział Filologiczny

Naukowo-Dydaktyczne Centrum Koordynacyjne „Międzynarodowy Instytut Adama Mickiewicza”
Katedra Języków Obcych

Biblioteka Naukowa Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały
Muzeum Historii Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały

Państwowa Instytucja Kultury
„Grodzieńska Obwodowa Biblioteka Naukowa im. E. Karskiego”

Wydział Filologiczny Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
Dział Naukowy

FRANCISZEK SKARYNA
ŻYCIE, TWÓRCZOŚĆ, RECEPCJA.
W 500. ROCZNICĘ EDYCJI
BIAŁORUSKIEJ „BIBLI” : 1517–2017

P R O G R A M

colloquia
orientalia
bialostocensia

BIAŁYSTOK – GRODNO
26 – 28 PAŹDZIERNIKA 2017 ROKU

Franciszek Skaryna (przed 1490, Polock – po 1540, Praga)

ZAGADNIENIA BADAWCZE KONFERENCJI:

- Od Cyryla i Metodego do Franciszka Skaryny. *Biblia* Skaryny a początki wschodniosłowiańskiego i białoruskiego drukarstwa. Białoruski przekład Biblii a inne przekłady narodowe. Franciszek Skaryna – założyciel drukarstwa białoruskiego. Życie i twórczość Skaryny (ok. 1490 – ok. 1540).
- Aspekty językoznawcze, literaturoznawcze, historyczne i kulturowe dzieła Franciszka Skaryny. Działalność Skaryny jako przedmiot badań.
- Międzynarodowy wymiar życia i dzieła Skaryny między Wschodem a Zachodem: Rzeczpospolita, Czechy, Italia, Wielkie Księstwo Litewskie, Białoruś, Królewiec, Rosja. Białoruskie centra drukarstwa. Druk religijny i świecki, reformacja. Drukarstwo w języku białoruskim i innych językach słowiańskich.
- Dzieje drukarstwa w krajach słowiańskich. 550 lat drukarstwa białoruskiego w kontekście kultury europejskiej. Rola i znaczenie alfabetów łacinki, gładolicy i cyrylicy w kontekście religii chrześcijańskiej i świeckiej kultury Słowian. Rola książki w rozwoju europejskiej myśli naukowej. Drukarstwo a literatura fabularna. Książka – źródło wiedzy: rola książek w wychowaniu człowieka. Książka w epoce multimedialnej.
- Recepcja literacka i naukowa dzieła Franciszka Skaryny na Białorusi, w Polsce i w Europie. Światowe znaczenie dziedzictwa twórczego i działalności oświatowej Franciszka Skaryny. Skaryna we współczesnej kulturze: reinterpretacje.

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

- Prof. **Swietłana Musijenko** – Grodno – Przewodnicząca
- Prof. **Jarosław Ławski** – UwB, Białystok – Przewodniczący
- Dyr. **Jolanta Gadek** – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
- Doc. dr **Mikołaj Chmialnicki** – Białoruski Uniwersytet Państwowy
- Doc. dr **Swietłana Hanczar** – Uniwersytet Grodzieński
- Dr **Łukasz Zabielski** – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
- Dr hab. **Anna Janicka** – Zakład Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych
- Dr **Helena Nielepko** – Uniwersytet Grodzieński
- Mgr **Mikołaj Grińko** – Uniwersytet Grodzieński

SIEDZIBA KOMITETU ORGANIZACYJNEGO:

I.

Grodzieński Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały
Katedra języków obcych, Muzeum Zofii Nałkowskiej
ul. E. Orzeszko 22, Grodno, Republika Białoruś

II.

Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
pl. NZS-u 1, 15-420 Białystok, Polska
Tel. 664 057 370

26 PAŹDZIERNIKA 2017 ROKU (CZWARTEK) BIAŁYSTOK

Godz. 7.00 – 8.30 – śniadanie w hotelu

I. UROCZYSTOŚĆ OTWARCIA

Sala konferencyjna, VI piętro
Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego

Godz. 9.00

- Powitanie Gości: Prof. **Jarosław Lawski**
Prof. **Swietłana Musijenko**
- Przemówienie Gości z Grodna i Mińska
- Uroczyste otwarcie
- Informacje organizacyjne: dr **Lukasz Zabielski**

II. OBRADY PLENARNE

CZEŚĆ I

Godz. 9.30 – 10.50

Prowadzenie: Doc. dr **Mikolaj Chmialnicki** (BGU, Mińsk)
Dr **Lukasz Zabielski** (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego)

1. Prof. dr hab. **Swietłana F. Musijenko**
Франциск Скарына в контексте европейской культуры и цивилизации
2. Prof. dr hab. **Walentyna Sobol** (UW, Warszawa)
Recepcja Skaryny w nauce ukraińskiej
3. Prof. dr hab. **Antoni Czyż** (UHP, Siedlce)
Cyryli Metody a inkulturacja chrześcijaństwa. Nad encykliką Jana Pawła II „Slavorum Apostoli”
4. Dr **Irina Bagdanowicz** (BGU, Mińsk)
Паэтычны цыкл Рыгора Барадуліна “Трыкірый” як мастацкае асэнсаванне Бібліі

Dyskusja: 10.50 – 11.10

Przerwa na kawę: 11.10 – 11.30

III. OBRADY PLENARNE

CZEŚĆ II

Godz. 11.30 – 13.30

Prowadzenie: Prof. dr hab. **Walentyna Sobol** (UW, Warszawa)
Prof. dr hab. **Edmund Jarmusik** (Uniwersytet Grodzieński)

1. Dr **Anna Alsztyniuk** (UwB, Białystok)
Жыццёвы подзвіг Францыска Скарыны ўтворчай інтэрпрэтацыі Алега Лойкі („Францыск Скарына, або Сонца Маладзіковае”)
2. Dr **Michał Siedlecki** (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego)
Franciszek Skaryna w encyklopediach i słownikach polskich z XIX i XX wieku
3. Dr hab. **Anna Janicka** (UwB, Białystok)
Trzy XIX-wieczne polskie notki o Franciszku Skarynie
4. Dr **Nadzieja Czukiczowa** (Uniwersytet Grodzieński)
Скарына ў адным беларускім радаводзе
5. Dr **Maryna Famiankova** (BGU, Mińsk)
Мір матэрыяльнай культуры беларусов и поляков в текстах XIV-XVII вв. (на примере номинаций тканей)

Dyskusja: 13.10 – 13.30

IV. OBIAD

Godz. 14.00

Sala w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego

V. OBRADY PLENARNE

CZEŚĆ III

Godz. 15.00 – 16.50

Prowadzenie: Dr **Irina Bagdanowicz** (BGU, Mińsk)
Dr **Michał Siedlecki** (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego)

1. Dr **Helena Nielepko** (Uniwersytet Grodzieński)
Кириллица и латиница в литературе для детей (на примере Ю. Тувима “ABECA-DLO” и А. Михалкова “А и Б”)

2. Doc. dr **Mikolaj Chmialnicki** (Białoruski Uniwersytet Państwowy, Mińsk)

Польская літаратура 1918–1939 гг. у кніжнай прасторы Беларусі

3. Prof. dr **Edmund Jarmusik** (Uniwersytet Grodzieński),

Рэлігійна – выдавецкая дзейнасць св. айца Максіміліяна Кольбе ў Гродна (1922–1927 гг.)

4. Doc. dr **Swietłana Honczar** (Uniwersytet Grodzieński)

Філасофско-эстетическое соотношение звука и цвета (на примере сонета Артюра Рембо «Гласные»)

Dyskusja: 16.50 – 17.20

VI. KONCERT

Godz. 17.30

Sala Książnicy Podlaskiej

WYSTĘP KWARTETU „PRIMAVERA”

VII. UROCZYSTA KOLACJA

Godz. 18.30

Sala w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego

27 PAŹDZIERNIKA 2017 ROKU (PIĄTEK) BIAŁYSTOK – GRODNO

Godz. 7.00 – 9.00 – śniadanie w hotelu

Godz. 10.44 – przejazd pociągiem relacji Kraków – Grodno do Grodna (przyjazd do Grodna 14.12, czas białoruski)

Godz. 17.00: GRODNO

1. Spacer po mieście.

2. Posiedzenie Zarządu Naukowo-Dydaktycznego Centrum Koordynacyjnego „Międzynarodowy Instytut Adama Mickiewicza”, Muzeum Zofii Nałkowskiej.

Godz. 18.00

3. Impreza teatralna w Muzeum Bogdanowicza (ul. 1 Maja 10);

4. Kolacja. Stołówka Uniwersytecka (ul. E. Orzeszkowej 22).

28 PAŹDZIERNIKA 2017 ROKU (SOBOTA) GRODNO

Godz. 7.30 – 8.30 – śniadanie w hotelu

I. OBRADY PLENARNE

CZĘŚĆ I

Sala posiedzeń Zamku Królewskiego (Nowy Zamek)

Godz. 9.30 – 10.30

Powitanie: Prof. **Swietłana Musijenko** (Grodno)

Prof. **Jarosław Ławski** (Białystok)

Prowadzenie: Dr **Paweł Wojciechowski** (Szkola Wyższa Ateneum, Gdańsk)

Doc. dr **Swietłana Honczar** (Grodno)

1. Prof. **Jarosław Ławski** (UwB, Białystok)

Mickiewiczowska ocena narodowych przekładów Biblii w prelekcjach paryskich

2. Dr hab. **Halina Twaranowicz**, prof. UwB (Białystok)

Духоўны патэнцыял творчай спадчыны Францішка Скарыны.

3. Prof. dr hab. **Swietłana Gonczarowa-Grabowska** (Białoruski Uniwersytet Państwowy w Mińsku)

Інтэрпрэтацыя образа Ф.Скорины в беларускай драматургии

4. Doc. dr **Helena Bilutenko** (Uniwersytet Grodzieński)

Łacina w oświeceniach: powieść Elizy Orzeszkowej „ABC...”

Dyskusja: 10.30 – 10.50

Przerwa na kawę: 10.50 – 11.20

II. OBRADY PLENARNE

CZEŚĆ II

Godz. 11.20 – 13.30

Prowadzenie: Dr hab. **Halina Twaranowicz**, prof. UwB (Białystok)

Doc. dr **Helena Bilutenko** (Uniwersytet Grodzieński)

1. Prof. dr hab. **Zoja Melnikowa** (Brzeski Uniwersytet Państwowy im. A. Puszkina)

Прадвеснік беларускага Адраджэння. Лёс і асветніцкі подзвіг Ф. Скарыны ў інтэрпрэтацыях беларускіх літаратуразнаўцаў

2. Dr **Aleś Brazgunou** (Białoruska Akademia Nauk, Mińsk)

Паэтычная спадчына Францыска Скарыны

3. Dr **Anna Sakowicz** (UwB, Białystok)

Асэнсаванне асветніцкай дзейнасці і творчай спадчыны Францішка Скарыны літаратуразнаўцам Уладзімірам Калеснікам.

4. Red. **Swiatłana Wocinawa** (Mińsk)

„Кнігарня” Eliza Orzeszkowa i S-ka”: ці варта было друкаваць „Alfabet”?

5. Dr **Alena Wostrykawa** (Białoruski Uniwersytet Państwowy w Mińsku)

Эпоха Скарыны ў чэшскай літаратуры і культуры

Dyskusja: 13.00 – 13.30

III. OBIAD

13.30 – 15.00. Stołówka Uniwersytecka (ul. E. Orzeszkowej 22)

IV. OBRADY PLENARNE

CZEŚĆ III

Godz. 15.00 – 17.00

Biblioteka Naukowa Państwowego Uniwersytetu Grodzieńskiego im. Janki Kupaly

Prowadzenie: Dr **Helena Nielepko** (Uniwersytet Grodzieński)

Dr **Anna Sakowicz** (UwB, Białystok)

1. Mgr **Julia Migucka** (Brzeski Uniwersytet Państwowy im. A. Puszkina)

„Афіны страцілі мяне...” Жыццё і вобраз Ф. Скарыны ў рэцэнцыі У. Караткевіча

2. Dr **Aleś Bielski** (Białoruski Uniwersytet Państwowy w Mińsku)

Асоба Францыска Скарыны ў канцэптуальным асэнсаванні А. Лойкі

3. Doc. dr **Dzmitrij Lebedzewicz** (Uniwersytet Grodzieński)

Францыск Скарына аб антычнасці.

4. Dr **Paweł Wojciechowski** (Szkoła Wyższa „Ateneum”, Gdańsk),

Edytorstwo książki poetyckiej przelomu XIX i XX wieku w Skandynawii.

Dyskusja: godz. 16.20 – 17.00

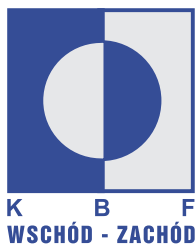
V. PROGRAM KULTURALNY

Godz. 17.30 – 20.00

PROMOCJA KSIĄŻKI PROF. IHARA W. ŻUKA

PROWADZENIE: PROF. SWIETŁANA MUSIJENKO

ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI

INFORMACJE DLA REFERENTÓW:

- Owocem spotkania będzie tom pokonferencyjny.
- Na Państwa teksty czekamy do **30 grudnia 2017 roku**. Jest to termin **ostateczny**.
- Książka ukaże się w 2018 roku (z datą 2018 roku).
- Objętość tekstów: do 30 stron znormalizowanych, przypisy polskie, mile widziane ilustracje (tylko czarno-białe).
- Książka ukaże się w Naukowej Serii Wydawniczej „Colloquia Orientalia – Białostocensia” wydawanej przez Książnicę Podlaską im. Łukasza Górnickiego oraz Katedrę Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”.

Naukowa Seria Wydawnicza:

COLLOQUIA ORIENTALIA BIAŁOSTOCENSIA:

Białystok to miejsce i dynamiczna przestrzeń pograniczna w głębokim znaczeniu: stykają się tutaj przecinające Europę na pół płyty cywilizacji łacińskiego Zachodu i bizantyjskiego Wschodu. Ścierają się tu, ale nie niszczą wzajemnie, Orient ze światem Zachodu, Bałtowie ze Słowianami, prawosławni z katolikami, Białorusi-ni z Polakami. Miasto niemal wygasłej, niegdyś żywej dawniej tradycji żydowskiej, nieopodal którego leżą ośrodki polskiego islamu: Kruszyniany i Bohoniki.

Kolokwia Wschodnie to idea służąca międzykulturowej i międzyreligijnej wymianie myśli, utrwalaniu źródeł pamięci i tożsamości kulturowo-historycznej, badaniu świadectw literackich, artystycznych, przedstawiających przenikanie się wiar, kultur i tożsamości. „Colloquia Orientalia Białostocensia” to naukowa seria wydawnicza, której zadaniem jest publikowanie materiałów źródłowych i prac naukowych dotyczących:

- Kultury, literatury, historii Europy Środkowej i Wschodniej.
- Cywilizacyjnego i kulturowego pogranicza Europy i innych kontynentów, Orientu, Południa, Śródziemnomorza.
- Pierwszej Rzeczypospolitej oraz kultur krajów sąsiednich: słowiańskich, bałtyckich, germańskich, romańskich.
- Wielkiego Księstwa Litewskiego, Podlasia, Kresów, pogranicza wschodniego.
- Kultur i religii mniejszości: Białorusinów, Żydów, Karaimów, Ukraińców, Rosjan, prawosławnych, protestantów, mieszkańców Prus Wschodnich.
- Tradycji narodów Wschodu, języków ludów zamieszkujących tę kulturową przestrzeń.

PROGRAM KONFERENCJI

Red. Techniczna: Dariusz Kukielko

Układ: Dariusz Kukielko, Helena Nielepko

Skład: Hubert Pilcicki

Druk: Wydawnictwo Prymat, Białystok 2017

